

Dabas aizsardzības pārvaldei
Baznīcas iela 7, Sigulda, LV-2150
daba@daba.gov.lv

24.02.2018

Atzinums Nr. MM102/13

*Aizsargājamo dendroloģisko stādījumu teritorijas "Bauņu parks" dabas vērtību
inventarizācija*

Eksperts	Maija Medne
Eksperta sertifikāta Nr. un derīguma termiņš	Nr. 102 Biotopu grupa: zālāji (derīgs līdz 04.09.2021.) Biotopu grupas: meži un virsāji, purvi; sugu grupa: vaskulārie augi (derīgs līdz 29.08.2019.)
Atzinumā izvērtētās sugu un biotopu grupas	Sugu grupa: vaskulārie augi; Biotopu grupas: zālāji, meži, purvi
Apsekošanas datums	2017. gada 20. un 29. septembris.
Ziņas par apsekojuma laika apstākļiem, ilgumu, platību, metodi	Apsekojuma laikā laikapstākļi piemēroti vizuālo novērojumu veikšanai, daļēji apmācies, gaisa temperatūra ~ +13 °C, vēja ātrums ~ 2-5 m/s. Teritorija apsekota izstaigājot dendroloģisko stādījumu un apkārtējās teritorijas ~ 50 ha platībā, veicot novērojumu pierakstus un vizuāli dokumentējot situāciju ar fotoaparātu (fotogrāfijas no apsekotās teritorijas apkopotas šī atzinuma 3. pielikumā). Īpaši aizsargājamo sugu atradnes fiksētas GPS ierīcē, LKS 1992 Latvia TM sistēmā. Kopējais apsekojuma ilgums: 16 stundas.
Aizsardzības statuss	Dabas piemineklis: aizsargājamo dendroloģisko stādījumu teritorija "Bauņu parks" (vietas kods: LV0470820); NATURA 2000 teritorija Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts, ainavu aizsardzības zona Nr. 11 (daļēji); Mikroliegums Platlapju meža biotopam (izveidots 2004. gada 24. novembrī); Dabas piemineklis: aizsargājama aleja "Bauņu mužas aleja", vietas kods: LV0490450.
Atzinuma sniegšanas mērķis (plānotā saimnieciskā darbība)	Aizsargājamo dendroloģisko stādījumu teritorijas "Bauņu parks" dabas vērtību inventarizācija, dendroloģisko stādījuma statusa pamatotības izvērtēšana un robežu precizēšana.

1. VISPĀRĪGS PĒTĀMĀS TERITORIJAS APRAKSTS

Apsekotā teritorija - dabas piemineklis aizsargājamie dendroloģiskie stādījumi "Bauņu
parks" - atrodas Burtnieku novada Matīšu pagastā pie Bauņiem (X:369319, Y:401074) (LKS
1992 Latvia TM) (skatīt kartoshēmu, 1. pielikums).

Dendroloģiskā stādījuma "Bauņu parks" platība ir 42.11 ha, tas atrodas uz vairākām zemes vienībām. Kadastra Nr. 96700030100 un Nr. 96700030098 esošās zemes vienības ir AS "Latvijas valsts meži" īpašumā. Zemes vienības ar kadastra Nr. 96700030030, Nr. 96700030029 un Nr. 96700030038 ir fizisku personu īpašumā, savukārt lapegļu aleja atrodas uz pašvaldības īpašumā esošās zemes vienības ar kadastra Nr. 96700030159. Teritorija atrodas Ziemeļvidzemes zemienes Burtnieka līdzenumā, kur absolūtais augstums ir robežās no ~ 55 līdz 61 m.v.j.l. Dendroloģisko stādījumu ģeogrāfiski sadala autoceļš P16 Valmiera - Mazsalaca. Pārskatāmības dēļ šajā atzinumā atsevišķajām parka daļām ieviesti apzīmējumi: ziemeļrietumu (ZR) daļa un dienvidaustrumu (DA) daļa (skat. kartoshēmu 1. pielikumā).

Daļa no Bauņu parka teritorijas atrodas AS "LVM" Rūjienas meža iecirkņā 343. kvartāla 1. - 6. nogabalā un 10. - 12. nogabalā, kā arī 344. kvartāla 5. - 14. nogabalos. Savukārt Bauņu parka teritorijā ietilpstošie platlapju meža biotopu mikroliegumi atrodas 343. kvartāla 1.- 14. nogabalos 20 ha platībā un 344. kvartāla 4., 6., 11., 13. un 14. nogabalos 9 ha platībā.

Dendroloģiskā stādījuma "Bauņu parks" ZR daļas raksturojums

Dendroloģiskā stādījuma Bauņu parks ZR daļā atrodas mežaudze 343. kvartālā, ko veido vairāki nogabali, piederīgi auglīgiem mežaudžu tipiem - vērim un gāršai. Nogabalos Nr. 1., 2., 6., 8., 12. valdošā suga ir parastais osis *Fraxinus excelsior*, taču mežaudzē sastopami arī citi lapu koki - gobas, bērzi, liepas, ozoli, kļavas. Šajos nogabalos novērojama ošu atmiršana mikroskopiskas parazitiskās sēnes *Hymenoscyphus fraxineus* invāzijas dēļ. Ošu nogabalos veidojas skraja kokaude ar retiem kokiem pirmajā stāvā, taču izveidojušās daudz dabiskam mežam raksturīgas struktūras - kritālas (1. attēls). 3. nogabalā dominē parastā liepa *Tilia cordata*. Šajā nogabalā novērojams svešzemju sugu piejaukums, kokaudzē ir vecas Eiropas lapegles *Larix decidua*, savukārt uz reljefa paaugstinājuma aug Veimuta priedes *Pinus strobus*. 4., 10. un 14. nogabalā dominē parastā egle *Picea abies*. ZR daļas mežaudzei raksturīgi auglīgi apstākļi, krūmu stāvā satopamas parastās ievas *Padus avium*, parastās lazdas *Corylus avellana*, parastie sausserži *Lonicera xylosteum*, parastie pīlādži *Sorbus aucuparia* un Eiropas segliņi *Euonymus europaeus*. Lakstaugu stāvā būtiska loma ir pavasara aspektam, jeb sugām, kas novērojamas pavasarī, pirms lapu saplaukšanas, kā arī dominē raksturīgas platlapju mežu sugas: podagras gārša *Aegopodium podagraria*, dzeltenā zelnātrīte *Galeobdolon luteum*, Kasūbijas gundega *Ranunculus casubicus*, brīnumainā vijolīte *Viola mirabilis*. Starp 3. 6. un 10. nogabalu atrodas garenas formas dīķis (2. attēls), kam krastos atrodas iestaigāta taka. Dīķa ūdens virsmu klāj peldošie ūdensaugi.

Blakus dīķim esošais reljefa paaugstinājums saukts par Meitu kalnu, savukārt blakus esošais dīķis zināms kā Meitu dīķis. Šiem dabas objektiem ir kultūrvēsturiska nozīme, jo tie bijuši nozīmīgi baronu izklaides aktivitātēs.

Dendroloģiskā stādījuma "Bauņu parks" DA daļas raksturojums

Bauņu parka DA daļu veido dažādi ainavas elementi. Autoceļam P16 pieslēdzas mežaudze 344. kvartālā ar dažādu strukturālo kvalitāti. Kvartālā jaunākie meži ir sastopami 7. nogabalā, šaurlapu ārenī, kur dominē 6. vecuma klases bērzs un 8. nogabalā - vēri, kur dominē 5. vecuma klases egle. 3. līdz 14. nogabals pieder meža augšanas apstākļu tipam vēris, kur kokaudzē dominē 13. vecuma klases ozoli, taču atšķiras strukturālā kvalitātē. 3., 4., 5., 12., kā arī daļēji 6. un 11. nogabali ir attīstījušies dabiski, bez cilvēka iejaukšanās, kokaudzē dominē ozoli, arī parastās egles, ir labi attīstīts 1. un 2. stāvs, arī krūmu stāvs, kur sastopama parastā lazda un parastā irbene *Viburnum opulus*. Zemsedzē sastopamas tipiskas platlapju meža lakstaugu sugas kā podagras gārša, dzeltenā zelnātrīte, cietā virza *Stellaria holostea*. Savukārt liela daļa 11. un 6. nogabala, 13., 10., 9., un 14. ir būtiski ietekmēti izzāgējot pamežu un paaugu (3. attēls). Šobrīd starp vecajiem kokiem attīstās biezs atvašu

slānis, kur dominē dažādu platlapju atvases - parastās kļavas, parastās gobas (4.attēls), vietām - riekstoka *Juglans sp.* sējeņi (5.attēls). Šajā meža daļā izvēkta visa veida mirusī koksne. Starp platlapjiem - parastajiem ozoliem un liepām, mežaudzē sastopami arī skujskoki - parastās egle, Veimuta priede. 13. nogabala A daļā sastopama potenciāli invazīva suga - pīlādžlapu sorbārija *Sorbaria sorbifolia*. Šajā meža daļā atrodas kultūrvēsturiski nozīmīga vieta - Jēkabkalns, kur 1865. gadā notikuši II Latviešu dziedāšanas svētki ar virsdiriģentu Emili Melngaili. Par godu šim notikumam 11. nogabalā uzstādīts piemiņas akmens un tam apkārt izkopts neliels laukums (6.attēls), kā arī ierīkots tilts pāri Bauņupītei un grantēta taka. Gar 12., 11. nogabala malu, kā arī cauri 13. un 14. nogabalam ved grantēts autoceļš, kas turpinās cauri Bauņu muižas alejai un pieslēdzas vietējas nozīmes ceļam, kas atrodas starp Bauņu ciema viensētām. Cauri šajai dendroloģisko stādījumu daļai vijas Bauņupīte ar samērā stāviem krastiem.

Uz A no 344. kvartāla mežaudzes atrodas dabas piemineklis Bauņu muižas aleja (7.attēls). Aleju veido divas koku rindas ar divu sugu lapeglēm - Krievijas lapegles *Larix russica* un Eiropas lapegles *Larix decidua*. Koki ir veci, nobrieduši, vietām, ar sausām stumbra daļām, vairāki no tiem sasnieguši dižkoka izmērus.

Bauņu parka DA daļas D pusē atrodas Bauņu dzirnavu dīķis (8.attēls), kas kādreiz iekļāvis kopējā Bauņu muižas parka ansamblī, taču tagad ir ūdenstilpe, kam krasti apauguši ar parasto niedri *Phragmites australis*, savukārt uz garenajām salām aug vidēja vecuma melnalkšņi *Alnus glutinosa* un parastie ozoli.

Uz Z no dīķa atrodas samērā antropogēni ietekmēta teritorija, ko veido izkopts parks, zālājs un apbūve. Parka kokaudzē dominē platlapji - parastās liepas, parastās kļavas, parastie ozoli (9.attēls), īpaši, gar ceļa malu. Zālājs starp kokiem tiek pļauts. Notiek arī koku un krūmu kopšana, teritorijā novērojamas zaru kaudzes. Vietām novērojami jauni stādījumi, parka kokaudze tiek atjaunota ar vietējām, kā arī svešzemju sugām, piemēram, jauniem riekstkokiem *Juglans sp.* Koptā parka vidū ir neliels dīķis (10. attēls). Dīķa krastos vietām sastopami krūmi. No dīķa iztek neliels grāvis, kas pieslēdzas Bauņupītei, kas, savukārt, iztek no Bauņu dzirnavezera un norobežo izkopto teritoriju no mežainas un dabiskojušās parka daļas, kas atrodas dendroloģisko stādījumu pašā A daļā. Šajā mežā ir sastopami veci, lielu dimensiju lapu koki, kritālas un stāvoši koki ar piepēm (11. attēls). Uz neliela uzkalniņa aug Veimuta priede. Zemsedzē raksturīgs pavasara jeb efemeroīdo augu aspekts un daudzas lakstaugu sugas apsekojuma brīdī nav novērojamas. Gan izkoptā parka daļa, gan blakus esošais mežs iekļauti meža nogabalos, pēc mežaudžu apstākļa tipa vēris un dominējošo sugu - parasto ozolu, kas izkoptajai parka daļai novērtēts ar 15 vecuma klasi, bet mežainajai - ar 13. vecuma klasi.

Atlikušo dendroloģiskā stādījuma daļu, kas atrodas uz ZR no bijušās Bauņu muižas, kas tagad ir Robežnieku mājas, veido zālājs, kur dominē ekspansīvās graudzāles, piemēram, kamolzāle *Dactylis glomerata*, kā arī atsevišķi dažāda vecuma un sugu koki un daļa no vecas alejas, kur sastopami ozoli, zirgkastaņas un lapegles (12. attēls).

Kopējais Bauņu parka antropogēnas izcelsmes teritorijas platības īpatsvars nav viennozīmīgi nosakāms. Balstoties uz vērturiskām ziņām par Bauņu parka izveidošanu, pieņem, ka antropogēnas izcelsmes teritorijas īpatsvars ir tuvu 100%, lai gan pašreiz lielākajā daļā teritorijas atrodas dabiski meža biotopi, jo vairāk kā gadsimtu vairs netiek veikta intensīva parka apsaimniekošana un notikusi dabiskošanās.

Pēc SIA LABIE KOKI ekspertu 2017. gada septembrī veiktā koku novērtējuma ziņām, Bauņu parkā sastopamas kopumā 9 svešzemju kokaugu sugas, tajā skaitā Eiropas baltegle *Abies alba*, Eiropas dižskābardis *Fagus sylvatica*, Veimuta priede *Pinus strobus* un Krievijas lapegle *Larix russica*.

2. ĪSS PIEGULOŠĀS TERITORIJAS APRAKSTS

Dendroloģiskā stādījuma ZR daļai pieslēdzas vairāki veci meža nogabali. Teritorijas Z daļā pieslēdzas kadastrs Nr. 96700010011, kurā atrodas 3. un 4. meža nogabals ar 19. vecuma klases priedēm un eglēm. Nogabala dominējošā suga ir priede, mežaudžu tips - šaurlapu ārenis, jo novērojama susinoša ietekme no blakus esošās Bauņupītes. Par spīti susinošajiem apstākļiem, mežs atbilst potenciālam dabiskam meža nogabalam un Eiropas Savienības aizsargājamam biotopam 9010 Veci vai dabiski boreāli meži 1. variantam (1.99 ha). Mežā ir daudz struktūru, kas var nodrošināt dzīves vietu dabisku mežu biotopu speciālistu sugām: bioloģiski veci un lielu dimensiju koki, stumbeņi, kritālas, stāvoši koki ar piepēm, kā arī veci lazdu puduri (13. attēls).

Kadastrā Nr. 96700030100, kura liela daļa atrodas dendroloģisko stādījumu teritorijā, taču DA daļa atrodas ārpus īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, nogabali nr. 15., 17., 18 atbilst Eiropas Savienības aizsargājamam biotopam 9010 Veci vai dabiski boreāli meži 2. variantam (3.41 ha), kam raksturīgi boreāli apstākļi un mežaudze, bet netipiska zemsedze (14.attēls).

Bauņu parka ZR daļas D pusē pieslēdzas viensētas Strautmaļi, Zvaigznītes un Kurpnieki, kuras etver lauksaimniecības zemes.

ZR daļas R pusē pieslēdzas trīs meža nogabali kadastra 96700030100 ietvaros. 7. nogabalā dominē priedes un egles, mežaudžu tips - vēris, koku vecuma klase - 12. Šajā nogabalā ir ES nozīmes meža biotops 9050 Sugām bagāti egļu meži 3. variants (5.71 ha), kam raksturīga susināšanas ietekme. Meža nogabalu caurvij vairāki grāvji, kā arī meža zemsedze ir netipiska. Šajā meža nogabalā uz veciem lazdu puduriem (15. attēls) aug reti sastopama dabisku mežu speciālistu suga parastā lazdupiepe *Dichomitus campestris* (16. attēls).

Savukārt 8. nogabalā dominē 14. vecuma klases oši un liepas, bet 9. nogabalā - 12. vecuma klases ozoli. Abi šie nogabali ir piederīgi ES nozīmes meža biotopam 9020 Veci vai dabiski platlapju meži 1. variantam (17. attēls).

Bauņu parka ZR daļas ZR pusē pieslēdzas ūdenstilpne Vidus dīķis, kam krastos novērojama ruderāla veģetācija, savukārt Z pusē atrodas lauksaimniecības zemes un viensēta Krastmaļi.

Bauņu parka DA daļai no Z puses pieslēdzas mežaudze, kas atrodas Platlapju meža mikroliegumā. Meža nogabalos nr. 3. un 4. dominē 13. vecuma klases ozoli, meža augšanas apstākļu tips - vēris. Šie nogabali pieder ES nozīmes meža biotopam 9020 Veci vai dabiski platlapju meži 2. variantam, kam raksturīga netipiska zemsedze. Mežs atbilst dabiskam meža biotopam, tajā sastopamas daudzveidīgas struktūras: veci lazdu puduri, veci lielu dimensiju koki, kritālas, sausokņi u.c.

Bauņu parka DA daļas Z pusē atrodas arī plaša aramzeme, kas aptver Ciemgaļu mājas. Šīs zemes norobežo ļoti gara aleja, kuras neliela daļa ir iekļauta dendroloģiskā stādījuma teritorijā Bauņu parka DA daļas Z pusē.

No D puses teritorijai pieslēdzas baltsalkšņu audzes, savukārt uz DA, A un ZA pusi atrodas lauksaimniecības zemes.

No R puses šo parka daļu norobežo autoceļš P16.

3. DABAS VĒRTĪBAS APSEKOTAJĀ TERITORIJĀ

Dendroloģiskajā stādījumā "Bauņu parks" sastopamas gan īpaši aizsargājamas sugas, kuras noteiktas ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu"), gan īpaši aizsargājami

Eiropas Savienības meža biotopi, kurus definē *Padomes Direktīvas Padomes 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību*". Shēma, kurā attēlotas visas Bauņu parkā sastopamās dabas vērtības, iekļauta 1. pielikumā.

Aizsargājamie biotopi apsekotajā teritorijā

Bauņu parka pašreizējā teritorijā sastopamie ES aizsargājamie biotopi ir 9020 Veci vai dabiski lapu koku meži, 1. variants (22.75ha) un 2. variants (3.39 ha). Šie biotopi atrodas abās parka daļās, kur mežaudzē dominē platlapju koki, izņemot parka izkopto daļu teritorijas ZA daļā pie bijušās Bauņu muižas. Līdzīgi kā mežaudzēs ārpus dendroloģisko stādījumu teritorijas, arī šajos mežos sastopamas daudz struktūru, kas raksturīgas dabiskiem mežiem (18. attēls). Īpaši liels kritalu un sausokņu skaits ir parka ZR daļas meža nogabalos, kur dominē oši. Vecie koki atmirst aktuālās ošu slimības dēļ, kā arī meža ir izplatīta celmeņu ģints *Armillaria spp.* sēņu populācija, kas strauji bojā koku saknes, kā rezultātā vecie oši izgāžas ar visām saknēm.

Savukārt parka DA daļā, kur ozolu mežaudzes ir daļēji izkoptas, mirušās koksnes struktūru ir ļoti maz, jo izzāģēta ne tikai paauga un pamežs, bet izvākti arī atmiruši pieaugušie koki (19.attēls). Tomēr šīs meža daļas joprojām atbilst aizsargājamam biotopam, jo ir mājvieta īpaši aizsargājamām sugām, kā arī tur ir liels vecu un lielu dimensiju koku īpatsvars.

Biotops, kas atrodas teritorijas galējā A daļā, 13. nogabalā iezīmējas ar to, ka mežaudzē ir novērojamas vecas hidroinženieriskās būves, kas šobrīd vairs nefunkcionē. Līdzīgi Bauņu parka DA daļas centrā daļa no biotopu teritorijas ir izteikti ietekmēta, izkopjot teritoriju ap kultūrvēsturiski nozīmīgo piemiņas akmeni II Latviešu dziedāšanas svētkiem.

Meža biotopos, līdzās īpaši aizsargājamām sugām, sastopamas arī šādas dabisku meža biotopu indikatorsugas un speciālistu sugas: tievā gludlape *Homalia trichomonoides*, īssetas nekera *Neckera pennata*, rakstu ķērpis *Graphis scripta*, kastaņbrūnā kātiņpiepe *Polyporus badius*, ierarkanā bacīdija *Baccidia rubella*, lapkoku svečtursēne *Clavicornia pyxidata*, skujkoku lielais konsgrauzis *Monochamus urusovi*.

Īpaši aizsargājamās sugas apsekotajā teritorijā

Bauņu parkā sastopamas deviņas īpaši aizsargājamās sugas:

- sīkpunktainā artonija *Arthonia byssace*;
 - kastaņbrūnā artonija *Arthonia spadicea*;
 - marmora rožvabole *Liocola marmorata*;
 - brūngalvainā henotēka *Chaenotheca phaeocephala*;
 - parastais plaušķērpis *Lobaria pulmonaria*;
 - smaržīgā naktsvijole *Plathantha bifolia*;
 - vidējais dzenis *Dendrocopos medius*;
 - baltmugurdzenis *Dendrocopos leucotos*;
 - trīspirkstu dzenis *Picoides tridactylus*;
- kā arī viena īpaši aizsargājamā ierobežoti izmantojamā suga:
- gada staipekņis *Lycopodium annotinum*.

Visbiežāk sastopamā īpaši aizsargājamā suga dendroloģiskā stādījuma teritorijā ir uz veciem lapu kokiem sastopamā sīkpunktainā artonija (20.attēls). Šis ķērpis nereti sastopams vecos parkos ar lapu kokiem, īpaši, ja tuvumā ir kādas ūdenstilpes.

Kastaņbrūnā artonija sastopama 3. meža nogabalā ārpus dendroloģiskā stādījuma uz melnalkšņa *Alnus glutinosa* stumbrā. Melnalkšņu puduris aug neliela, sekla dīķīša malā, šādi imitējot melnalkšņu dumbrāja apstākļus, kas ir piemēroti kastaņbrūnās artonijas attīstībai.

Marmora rožvaboles kāpuru ekskrementu nobiras konstatētas vecā liepā teritorijas ZR daļā (21.attēls). Šai vabolei nepieciešami saulei atklāti lielu dimensiju veci lapu koki, kam iztrupējis stumbrs, līdz ar to, stumbrā atrodas liela praulu litrāža (ap 300 litriem). Vaboles

kāpuri barojas ar prauliem.

Brūngalvainā henotēka (22.attēls) lielā skaitā konstatēta uz lapeglēm Bauņu muižas alejā. Šis ķērpis apdzīvo vecus kokus, kas aug atklātos apstākļos, jo ķērpim nepieciešama saules gaisma.

Bauņu parka izkoptajā daļā iepretim Bauņu bijušajai muižai uz veca lapu koka aug parastais plaušķērpis (23.attēls). Plaušķērpis ir raksturīga suga lapu koku mežiem, bet Latvijā vietām sastopams vecos parkos.

Biotopā 9050 Sugām bagāti egļu meži, kas atrodas 7. nogabalā ārpus dendroloģiskā stādījuma, taču iekļauts lapkoku meža mikroliegumā, sastopama īpaši aizsargājama orhideju suga smaržīgā naktsvijole. Šī suga nereti saistāma ar zālājiem, taču reizēm sastopama mežos.

Bauņu parka DA daļā, kur veikta pameža izzāģēšana, teritorijas apsekojuma brīdī tika konstatētas divas dzeņu sugas - baltmugurdzenis un vidējais dzenis. Abas sugas ir saistītas ar lapu koku mežiem. Vidējais dzenis Latvijā ir nereti sastopams tieši vecos muižu parkos. Mežaudzē visā dendroloģiskā stādījuma teritorijā iespējams novērot dzeņu darbības pēdas - sakaltus sausokņus (24. attēls). Boreālajos mežos, kā arī neizkoptajā lapkoku mežu daļā novērojamas arī trīspirkstu dzeņa darbības pēdas - lupināta skujkoku miza.

Meža biotopā 9010 Veci vai dabiski boreāli meži, kas atrodas ārpus dendroloģiskā stādījuma teritorijas 4. nogabalā parka ZR daļā, konstatēta ierobežoti izmantojamā suga gada staipekņi, kas nereti sastopams tieši susinātos mežos.

Visas Bauņu parkā sastopamās īpaši aizsargājamās sugas, izņemot smaržīgo naktsvijoli un gada staipekni, ir iekļautas Ministru kabineta noteikumu Nr. 940 "*Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu*" 1. pielikumā un to aizsardzībai ir iespējams veidot mikroliegumu.

Bauņu parka teritorijā pēc SIA LABIE KOKI eksperti 2017.gada oktobrī veiktās koku inventarizācijas datiem, konstatēti 28 īpaši aizsargājami dabas objekti - dižkoki (definēti pēc *Ministru kabineta noteikumi Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"* 2. pielikumā uzrādītajiem stumbru apkārtmēriem 1.3m augstumā no sakņu kakla). Šie un citi parka koki inventarizācijas nolūkos dabā numurēti ar plastikāta numuriem.

Bauņu parkā konstatētie dižkoki:

- Nr. 43606 - Eiropas lapegle *Larix decidua* (stumbra apkārmērs: 3.29 m);
- Nr. 43607 - Eiropas lapegle *Larix decidua* (stumbra apkārmērs: 3.50 m);
- Nr. 43639 - lapegle *Larix sp.* (stumbra apkārtmērs 4.06 m);
- Nr. 43641 - Veimuta priede *Pinus strobus* (stumbra apkārtmērs 2.88 m)
- Nr. 43664 - Eiropas lapegle *Larix decidua* (stumbra apkārmērs: 3.48 m);
- Nr. 43666 - Krievijas lapegle *Larix russica* (stumbra apkārmērs: 3.09 m);
- Nr. 43669 - lapegle *Larix sp.* (stumbra apkārtmērs 3.09 m);
- Nr. 43670 - lapegle *Larix sp.* (stumbra apkārtmērs 3.13 m);
- Nr. 43671 - lapegle *Larix sp.* (stumbra apkārtmērs 3.54 m);
- Nr. 43697 - Veimuta priede *Pinus strobus* (stumbra apkārtmērs 2.78 m);
- Nr. 43809 - parastā liepa *Tilia cordata* (stumbra apkārtmērs 4.50 m);
- Nr. 43810 - lapegle *Larix sp.* (stumbra apkārtmērs 2.85 m);
- Nr. 43818 - parastais ozols *Quercus robur* (stumbra apkārtmērs 4.20 m);
- Nr. 43820 - lapegle *Larix sp.* (stumbra apkārtmērs 2.85 m);
- Nr. 43880 - Eiropas lapegle *Larix decidua* (stumbra apkārmērs: 4.33 m);
- Nr. 43894 - Eiropas lapegle *Larix decidua* (stumbra apkārmērs: 3.26 m);
- Nr. 43897 - Eiropas lapegle *Larix decidua* (stumbra apkārmērs: 4.44 m);
- Nr. 43901 - Eiropas lapegle *Larix decidua* (stumbra apkārmērs: 4.02 m);

- Nr. 43904 - lapegle *Larix sp.* (stumbra apkārtmērs 3.11 m);
- Nr. 43911 - Krievijas lapegle *Larix russica* (stumbra apkārtmērs: 3.53 m);
- Nr. 43920 - Krievijas lapegle *Larix russica* (stumbra apkārtmērs: 3.06 m);
- Nr. 43977 - lapegle *Larix sp.* (stumbra apkārtmērs 2.60 m; 3.00 m);
- Nr. 43980 - parastā liepa *Tilia cordata* (stumbra apkārtmērs 3.60 m);
- Nr. 43985 - Rietumu tūja *Thuja occidentalis* (stumbra apkārtmērs 1.48; 1.66 m);
- Nr. 43986 - Rietumu tūja *Thuja occidentalis* (stumbra apkārtmērs 1.62 m);
- Nr. 43988 - parastais ozols *Quercus robur* (stumbra apkārtmērs 4.02 m);
- Nr. 43990 - Krievijas lapegle *Larix russica* (stumbra apkārtmērs: 3.40 m);
- Nr. 43995 - parastais ozols *Quercus robur* (stumbra apkārtmērs 4.27 m).

4. PĒTĀMĀS TERITORIJAS PAŠREIZĒJAIS AIZSARDZĪBAS STATUSS UN SITUĀCIJAS PROBLEMĀTIKA

Dendroloģiskā stādījuma "Bauņu parks" teritorijas robežās pašreiz atrodas dažādu kategoriju īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kas dažādos veidos pārklājas:

- dendroloģisko stādījumu teritorija daļēji pārklājas ar 2004. gadā izveidotu mikroliegumu lapkoku mežam;
- dendroloģiskā stādījuma teritorija ietver vēl vienu dabas pieminekli - Bauņu muižas aleju. Šo divu dabas pieminekļu robežas pārklājas.
- dendroloģiskā stādījuma DA daļa ir ietverta Natura 2000 teritorijas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta 11. ainavu aizsardzības zonā.

Lai gan kopējā Bauņu parka teritorija ir nosepta ar dažādām aizsargājamo dabas teritorijas kategorijām, joprojām ļoti vērtīgas mežaudzes, kas atrodas uz A no teritorijas ZR daļas, ir ārpus visām iepriekšminētajām aizsargājamām dabas teritorijām.

Dažādo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju kategoriju pārklāšanās apgrūtina šīs teritorijas apsaimniekošanas plānošanu un realizēšanu.

Pašreizējā situācijā dendroloģiskajiem stādījumiem "Bauņu parks" ir saistoši vairāki normatīvie akti, kas regulē darbības visās iepriekšminētajās aizsargājamo dabas teritoriju kategorijās:

- Ministru kabineta noteikumi Nr.264 "*Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*" (definē aizliegtās un atļautās darbības dendroloģiskajos stādījumos, aizsargājamās alejās, dižkoka aizsardzības zonā.
- Ministru kabineta noteikumi Nr.940 "*Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu*"), kas definē mikroliegumu apsaimniekošanas kārtību;
- Ministru kabineta noteikumi Nr.303 "*Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*", kas nosaka aizliegtās un atļautās darbības Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu aizsardzības zonā.

5. PĒTĀMĀS TERITORIJAS LĪDZŠINĒJĀS APSAIMNIEKOŠANAS IZVĒRTĒJUMS, TĀS IETEKME UZ DENDROLOĢISKAJĀM UN DABAS VĒRTĪBĀM

Dendroloģiskā stādījuma ZR daļā saimnieciskā darbība pēdējās desmitgadēs nav veikta. Cilvēka klātbūtne šajā teritorijā saistāma tikai ar neregulāriem teritorijas apmeklējumiem, par ko liecina neizteiktas iestaigātas takas. Selektīva mežsīrāde ir veikta ZR daļai piegulošajā teritorijā, biotopā 9010 Veci vai dabiski boreāli meži, kur vietām novērojami veci celmi, kas liecina par selektīvu koksnes izvākšanu. Tas biotopu ietekmē negatīvi, jo mežā

nav pietiekamā daudzumā pārstāvēta struktūra - atmirusi koksne dažādās sadalīšanās pakāpēs. Atmirusi koksne ir nozīmīga dzīves vieta retām, arī īpaši aizsargājamām sugām.

Dendroloģiskā stādījuma DA daļā ir gan neskartas meža teritorijas, gan intensīvi apsaimniekotas. Jēkabkalna apkaimē ozolu mežaudzēs ir veikta pameža un paaugas izzāģēšana. Ainavā palikuši tikai vecie koki un semsedzē sazēlušas lapu koku atvases. Izvākta arī mirusī koksne, īpaši teritorijā ap Bauņupīti (25. attēls). No dabas vērtību saglabāšanas viedokļa, visas šīs darbības vērtējamās drīzāk negatīvi. Mežā nav saglabājusies atmirusī koksne un nav vidēja un jauna vecuma koku, kas aizvietotu pašreiz esošo kokaudzi nākotnē. Savukārt, no cita viedokļa raugoties, īpaši aizsargājamajai sugai - sīkpunktainajai artonijai, veci, saules apspīdēti koku stumbri ir piemērota dzīvotne. Ja netiktu izkopts pamežs, iespējams, koku stumbri būtu iesauguši biežā krūmu slānī, veco koku stumbri tiktu noēnoti un ķērpim vairs nebūtu piemēroti.

Teritorija pie bijušās Bauņu muižas tiek regulāri apsaimniekota - parkā pļauj zāli, notiek arī koku kopšana, par ko liecina zaru kaudzes teritorijā (26. attēls). Parka kokaudze ir skraja, tur nav mežam raksturīgo apstākļu, tādēļ šīs apsaimniekošanas darbības vērtējamās kā pozitīvas, jo īpaši tādēļ, ka šajā teritorijas daļā atrodamas divas īpaši aizsargājamās ķērpju sugas - sīkpunktainā artonija un parastais plaušķērpis, kam piemēroti saulaini apstākļi.

Apsaimniekošanas darbības veiktas arī mežaudzē dendroloģiskā stādījuma ZR daļas piegulošajā teritorijā, kur sastopams biotops 9050 Sugām bagāti egļu meži. Ir izvākta mirusī koksne, jo kritalu un sausokņu mežā samērā maz, taču ļoti lielā skaitā mežā ir sastopami veci lazdu puduri (27. attēls). Šajā mežā novērojami nelieli grāvji, kas susina augsni, taču nosusināšanas ietekme nav tik liela, lai nespētu attīstīties dabiska meža apstākļi.

6. PĒTĀMĀS TERITORIJAS AIZSARGĀJAMO DABAS VĒRTĪBU LABVĒLĪGA AIZSARDZĪBAS STATUSA NODROŠINĀŠANAS PRASĪBAS UN DARBĪBAS

Lai nodrošinātu labvēlīgu aizsardzības statusu tām dabas vērtībām, kas sastopamas dendroloģiskajā stādījumā "Bauņu parks", vispirms ievērojamas prasības, kas ietvertas visos tiesību aktos, kas uz šo teritoriju attiecas. Uz Bauņu parku attiecināmie Ministru kabineta noteikumi uzskaitīti šī atzinuma 4. nodaļā. Papildus tiem, ieteicams ievērot zemāk aprakstītās prasības un veikt attiecīgas darbības:

- Bauņu parka ZR daļā, zemes vienībā Nr. 96700030100, 343.kvartāla nogabalos 1. - 12., kur sastopami ES nozīmes aizsargājamie biotopi 9020 Veci vai dabiski platlapju meži (1. variants) un 9050 Sugām bagāti egļu meži (3. variants), kā arī raksturīgas nozīmīgas kultūrvēsturiskas vērtības, iespējama mežaparka izveide, nodrošinot šīs teritorijas vērtību pieejamību apmeklētājiem, taču vienlaikus saglabājot nepieciešamos apstākļus īpaši aizsargājamām sugām.
- Bauņu parka ZR daļas blakus piegulošajā teritorijā, kur sastopams ES aizsargājamais biotops 9010 Veci vai dabiski boreālie meži (1 un 2. variants) jāatstāj netraucētai attīstībai.
- Parka DA daļā, zemes vienībā Nr. 96700030098, meža nogabalos Nr. 3., 4., 5., 12., kā arī daļēji 6. un 11., kur mežs attīstījies salīdzinoši dabiski, bez būtiskas cilvēka iejaukšanās un sastopams biotops 9020 Veci vai dabiski platlapju meži (2. variants), kā arī teritorijas galējos austrumos, zemes vienībā Nr. 96700030029 esošais ozolu meža nogabals Nr. 1, kur sastopams biotops 9020 Veci vai dabiski platlapju meži (1. variants), vēlams izvēlēties iespējami saudzīgu apsaimniekošanu ar minimālu iejaukšanos, lai nodrošinātu dabiskam

meža pietuvinātus apstākļus, kas nepieciešami aizsargājamām sugām. Šajās parka daļās iespējama, piemēram, mežaparka izveide, saglabājot dabisku meža vidi un ierīkojot pastaigu takas ar iespējami dabisku segumu (piemēram, šķelda).

- Parka DA daļā, zemes vienības Nr. 96700030098 meža nogabalos Nr. 11., 6. (daļēji), kā arī 13., 10., 9., un 14., kur ir būtiska saimnieciskās darbības ietekme izzāģējot pamežu un paaugu, kā arī izvēcot mirušo koksni, veicami pārdomāti tālāki apsaimniekošanas pasākumi, lai nodrošinātu meža kontinuitāti (ilglaicību), kā arī labvēlīgus apstākļus tur sastopamajām īpaši aizsargājamām sugām. Pašreiz meža lakstaugu stāvā izteikti dominē platlapju atvases, kuras nepieciešams katru gadu pļaut, lai nepieļautu veco parka koku iesaigšanu biežā krūmu slānī. No esošajām atvasēm un sējeņiem jāizvēlas perspektīvākie eksemplāri, kuri jāiezīmē un, turpmāk veicot apsaimniekošanu - jā saglabā kā nākotnes koki. Priekšroka nākotnes koku izvēlē dodama vietējām koku sugām, taču ņemot vērā parka dendroloģisko nozīmi, saglabājami arī svešzemju kokaugu sējeņi. Atvašu pļaušanu turpināma reizi gadā vai reizi divos gados, līdz zemsedzē vairāk dominē lakstaugi. Sasniedzamais rezultāts šajā parka daļā ir dažāda vecuma kokaudze un platlapju meža biotopam raksturīgā lakstaugu zemsedze, ko veido nevis koku atvases, bet pavasara lakstaugi.
Lai nodrošinātu optimālu gulošās un stāvošās mirušās koksnes daudzumu (platlapju mežiem tas ir $\sim 20\text{m}^3/\text{ha}$), nav pieļaujama nekāda liela izmēra turpmāka mirušās koksnes izvākšana no šīs teritorijas. Pašreiz 1. stāva koki ir veci, paredzama pakāpeniska to izkrišana. Ja kritušie koki aizšķērso ceļu vai takas, tie sazāģējami nogriežņos un novietojami turpat mežā. Šāda veida teritorijas apsaimniekošana nav arī pretrunā ar tūrisma vajadzībām - tiks iegūta patīkama ainava, vienlaikus nodrošinot dzīvotnes sugām.
- Parka DA daļā, meža nogabalā Nr. 14., kur sastopama potenciāli invazīva krūmu suga - pīlādžlapu sorbārija *Sorbaria sorbifolia*, nepieciešama šīs sugas uzraudzība un, nepieciešamības gadījumā, ja krūmu aizņemtās platības palielinās, - to izciršana.
- Parka DA daļā, meža nogabalā Nr. 11, kur ierīkota piemiņas vieta II Latviešu dziedāšanas svētkiem, ir pieļaujams turpināt ekstensīvu lokālas teritorijas apsaimniekošanu, nopļaujot zāli. Vēlama zāles savākšana un izvešana no teritorijas.
- Dabas pieminekļi "Bauņu muižas aleja" jāveic darbības, kas veicinātu veco lapegļu saglabāšanu. Ja nepieciešams, veicama koku sakopšana pēc SIA LABIE KOKI eksperti dotā kopšanas darbu apraksta.
- Parka teritorijā pretim bijušajai Bauņu muižai, rekomendējoši ir turpināt līdzšinējo apsaimniekošanu. Reizi sezonā vai biežāk jāpļauj zāle, taču iespēju robežās vēlams nopļauto zāli savākt un aizvest prom no teritorijas. Lai ainavā ilgstoši saglabātu vecos kokus, vēlams veikt koku vainagu sakopšanu, vadoties pēc SIA LABIE KOKI eksperti dotajiem koku kopšanas darbu aprakstiem. Ja kāds no kokiem kļūst bīstams, vispirms izvērtējamas koka sakopšanas iespējas bīstamības novēršanai un tikai tad - koka nozāģēšana. Ja bīstams kļūst koks, uz kura sastopamas īpaši aizsargājamās sugas, par koka nozāģēšanas ieceri jāinformē Dabas aizsardzības pārvalde, kas dos tālākus norādījumus darbībām ar īpaši aizsargājamām sugām. Šajā parka daļā nozāģēto koku stumbri

saglabājami teritorijā kā mirusī koksne. Stumbrus iespējams pārvietot uz parka perifēriju.

Sakopjot saglabājamās kokus, lielos sausos zarus nenožāgē pie stumbra, bet atstāj sausu stumbeņi drošā garumā. Arī šādi tiks palielināts atmirušās koksnes daudzums parkā.

Ja šajā parka daļā ir plānots ierīkot labiekārtojumu, veicot būvniecību tiešā koku tuvumā, nepieciešams ievērot gan dižkoku aizsardzības zonu, gan citu koku sakņu aizsardzības kritisko, minimālo un optimālo zonu un veikt pasākumus sakņu aizsardzībai. Vēlams lai būvniecības darbos piedalās kvalificēts arborists ar praktisku pieredzi koku aizsardzībā būvlaukumā.

- Tā kā Bauņu parka ZR daļā apsekojuma laikā tika atrasti marmora rožvaboles *Liocola marmorata* kāpuru ekskrementi, rekomendējoši veikt padziļinātu entomoloģisko izpēti Bauņu parkā kopumā, lai noskaidrotu pilnīgu šīs vaboles sastopamības informāciju, kā arī izvērtētu marmora rožvaboles populācijas attīstības perspektīvu šajā parkā.
- Koku aleja, kas savieno bijušo Bauņu muižu ar autoceļu P16, pašreiz dendroloģiskā stādījuma teritorijā iekļauta daļēji - neliels posms pie pašas Bauņu bijušās muižas. Aleja turpinās gar ceļu P16 no Bauņiem, līdz pat Vecatei ~ 5 km garumā. Šīs alejas dabas vērtību izvērtēšanai būtu nepieciešams veikt atsevišķu apsekojumu, lai lemtu par alejas aizsardzības statusu.

Visas šī atzinuma 5. nodaļā minētās rekomendācijas iekļaujamās parka rekonstrukcijas projektā, ja tāds tiks izveidots un realizēts.

7. ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀ DENDROLOĢISKĀ STĀDĪJUMA STATUSA PAMATOTĪBAS IZVĒRTĒJUMS UN ROBEŽU KOREKCIJA

Dendroloģiskais stādījums "Bauņu parks" sevī ietver daudzveidīgas teritorijas: gan neskartus un dabiskus mežus, gan vecus, bet cilvēka ietekmētus mežus, parku, alejas, dīķus, ruderālu zonu. Arī dendroloģiskā stādījuma piegulošajās teritorijās ir konstatētas nozīmīgas dabas vērtības. Daļu no tām ietver mikroliegums, taču daļa ir bez jebkāda aizsardzības statusa. Bauņu parkā nodibinātas dažādu kategoriju īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kas vietām savstarpēji pārklājas. Pārklāšanās sarežģī teritorijas apsaimniekošanas plānošanu un realizāciju. Piemēram, Bauņu parka DA daļā vairums mežaudžu ir cilvēka ietekmētas un nepieciešamas mērķtiecīgas apsaimniekošanas darbības dabas vērtību saglabāšanai. Lai tās likumīgi realizētu, būtu nepieciešams gan dendroloģiskā stādījuma rekonstrukcijas projekts (ko nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr.264 "*Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*", gan sugu un biotopu jomas eksperta atzinums ar noteiktajām apsaimniekošanas darbībām meža biotopa mikroliegumā, ko nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr.940 "*Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu*". Šāda aizsargājamo dabas teritoriju kategoriju pārklāšanās rada lieku birokrātisko slogu un nav nepieciešama, jo dabas vērtību aizsardzību nodrošina abas no iepriekš minētajām aizsargājamo dabas teritoriju kategorijām. Lai atvieglotu administratīvo procesu, jāizvēlas viena, piemērotākā ĪADT kategorija.

Nemot vērā iepriekš minēto, rekomendēju:

1) Bauņu parka ZR daļai, kur sastopami dendroloģiski nozīmīgi koki, kā arī ar šī parka daļu ir kultūrvēsturiski nozīmīga, vēlams saglabāt īpaši aizsargājamas dabas teritorijas statusu un kategoriju "dendroloģiskais stādījums", paplašinot robežu un iekļaujot arī 343. kvartāla 7., 8. un 9. nogabalus.

2) Bauņu parka DA daļā sastopamas nozīmīgākās dendroloģiskās vērtības, kā arī ir būtiska kultūrvēsturiska nozīme, tādēļ šai parka daļai vēlams saglabāt īpaši aizsargājamas dabas teritorijas statusu un kategoriju "dendroloģiskais stādījums", koriģējot dendroloģiskā stādījuma robežu šādā veidā:

- iekļaut īpaši aizsargājamā dabas teritorijā zemes vienības Nr. 96700030098 nogabalus Nr. 3. un 4.;

- iekļaut dendroloģisko stādījumu teritorijā pašreizējo dabas pieminekli - īpaši aizsargājamo aleju "Bauņu muižas aleja", atceļot aizsargājamās dabas teritorijas kategoriju "īpaši aizsargājama aleja";

- iekļaut dendroloģiskā stādījuma teritorijā koptu parku pretim bijušajai Bauņu muižai, kā arī meža biotopu 9020 Veci vai dabiski platlapju meži, kas atrodas 1. meža nogabalā zemes vienībā Nr. 96700030029.

- izņemt no dendroloģisko stādījumu teritorijas Bauņu muižas dzirnavu dīķus, kā arī zālāju un aleju teritorijas ZA daļā, kas savieno bijušo Bauņu muižu ar autoceļu P16.

3) Pieļaujama mikrolieguma statusa atcelšana Bauņu parka DA un ZR daļai, lai nav dažādu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju kategoriju pārklāšanās. Vēlamās apsaimniekošanas darbības, kas nepieciešamas dabas vērtību labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanai, iekļaujamās dendroloģiskā stādījuma rekonstrukcijas projektā.

Priekšlikumi aizsargājamo dabas teritoriju robežu izmaiņām attēloti kartoshēmā šī atzinuma 2. pielikumā. Visi iepriekš minētie priekšlikumi robežu izmaiņām balstīti uz dabas vērtību sastopamību un aizsardzību. Galējā lēmuma pieņemšanai nepieciešams izvērtēt parka dendroloģiskās, ainaviskās un kultūrvēsturiskās vērtības.

8. KOPSAVILKUMS, SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

1. Dendroloģiskie stādījumi "Bauņu parks" atrodas Matīšu pagastā, Burtnieku novadā pie Bauņiem. Teritorijas pašreizējā platība ir 42.11 ha.
2. Bauņu parka teritorija sastāv no divām daļām, ko pa vidu sadala autoceļš P16 Valmiera - Mazsalaca. Parka teritorijā ir sešas zemes vienības, kas pieder gan fiziskām personām, gan pašvaldībai, gan Valsts akciju sabiedrībai "Latvijas valsts meži".
3. Bauņu parkā, kā arī piegulošajās teritorijās, konstatēti šādi ES aizsargājamo biotopu veidi: 9010 Veci vai dabiski boreālie meži 1. un 2. variants, 9020 Veci vai dabiski platlapju meži 1. un 2. variants, kā arī 9050 Sugām bagāti egļu meži 3. variants.
4. Bauņu parkā sastopamas deviņas īpaši aizsargājamās sugas: sīkpunktainā artonija *Arthonia byssacea*, kastaņbrūnā artonija *Arthonia spadicea*, marmora rožvabole *Liocola marmorata*, brūngalvainā henotēka *Chaenotheca phaeocephala*, parastais plaušķērpjis *Lobaria pulmonaria*, smaržīgā naktsvijole *Plathantha bifolia*, vidējais dzenis *Dendrocopos medius*, baltmugurdzenis *Dendrocopos leucotos*, trīspirkstu dzenis *Picoides tridactylus*, kā arī viena īpaši aizsargājamā ierobežoti izmantojamā suga: gada staipeknis *Lycopodium annotinum*.
5. Bauņu parkā konstatēti 28 īpaši aizsargājami dabas objekti - dižkoki (definēti pēc Ministru kabineta noteikumi Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 2. pielikumā uzrādītajiem

- stumbru apkārtmēriem 1.3m augstumā no sakņu kakla). Dižkoki uzskaitīti šī atzinuma 3. nodaļā.
6. Bauņu parka dienvidaustrumu (DA) daļā, zemes vienības Nr. 96700030098 meža nogabalos Nr. 11., 6. (daļēji), kā arī 13., 10., 9., un 14. mežaudzē veikta saimnieciskā darbība: izkopts pamežs un paauga. Šo parka daļu vēlams apsaimniekot, ievērojot šī atzinuma 6. nodaļā aprakstītās darbības.
 7. Parka A daļā, zemes vienības Nr. 96700030038 meža nogabalā Nr. 2 notiek intensīva parka izkopšana, pļaujot zāli un kopjot kokus. Šajā parka daļā vēlams turpināt līdz šim veikto apsaimniekošanu.
 8. Bauņu parka ziemeļrietumu (ZR) daļā esošā mežaudze, DA daļā zemes vienībā Nr. 96700030098, meža nogabalos Nr. 3., 4., 5., 12., kā arī daļēji nogabali Nr. 6. un 11. un zemes vienībā Nr. 96700030029 esošais ozolu meža nogabals Nr. 1 ilgstoši attīstījies bez būtiskas cilvēka iejaukšanas, līdz ar to šajos mežos sasniegts samērā augsts dabiskuma līmenis. Tomēr vienlaikus tieši šajās teritorijās joprojām aktuāla kultūrvēsturiskā nozīme, tādēļ iespējama teritorijas apsaimniekošana ievērojot īpaši aizsargājamo sugu prasības, piemēram, mežaparka veidošana.
 9. Rekomendēju Bauņu parka ZR daļai saglabāt dendroloģiskā stādījuma statusu, iekļaujot šajā teritorijā arī 343. kvartāla 7., 8., 9. nogabalus.
 10. Rekomendēju Bauņu parka DA daļai saglabāt īpaši aizsargājamas dabas teritorijas statusu un kategoriju "dendroloģiskais stādījums", koriģējot dendroloģiskā stādījuma robežu pēc šī atzinuma 7. nodaļā sniegtā apraksta.
 11. Pieļaujama mikrolieguma statusa atcelšana Bauņu parka ZR un DA daļai, lai nav dažādu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju kategoriju pārklāšanās. Vēlamās apsaimniekošanas darbības, kas nepieciešamas dabas vērtību labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanai, iekļaujamās dendroloģiskā stādījuma rekonstrukcijas projektā.
 12. Priekšlikumi aizsargājamo dabas teritoriju robežu izmaiņām attēloti kartoshēmā šī atzinuma 2. pielikumā.
 13. Šī atzinuma ietvaros sniegtie priekšlikumi ĪADT robežu izmaiņām balstīti uz dabas vērtību sastopamību un aizsardzību. Galējā lēmuma pieņemšanai nepieciešams dendroloģijas speciālista un ainavu arhitekta slēdziens.

8. IZMANTOTĀ LITERATŪRA UN INTERNETA RESURSI

1. Dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS: <https://ozols.gov.lv>
2. Ministru kabineta noteikumi Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"
3. Johnson O., More C., Collins tree guide, London, 2006
4. Laiviņš M., Latvijas kokaugu atlants. Apgāds "Mantojums", 2009.
5. Sugu enciklopēdija Latvijas Daba <https://www.latvijasdaba.lv/>
6. Ministru kabineta noteikumi Nr.396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu".
7. Ministru kabineta noteikumi Nr. 350 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu".
8. Ministru kabineta noteikumi Nr.940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu"
9. Eiropas Savienības aizsargājamie biotopi Latvijā. Noteikšanas rokasgrāmata. 2. papildināts izdevums (2013) A. Auniņa red., Rīga, Latvijas Dabas fonds, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.
10. Ek T., Suško U. Auziņš R. (2002) Mežaudžu atslēgas biotopu inventarizācija. Valsts Meža dienests, Ostra Gotaland Meža pārvalde.
11. Ikaunieca S. (red.) 2017. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 6. sējums. Meži. Dabas aizsardzības pārvalde. Sigulda
12. Ryvaden L., Melo I. Poroid fungi of Europe. Fungiflora, Oslo, 2017

Pielikumi:

1. Apsektās teritorijas kartoshēma 1:5000 - 1 lpp.;
2. Priekšlikums teritorijas robežu izmaiņām, kartoshēma 1:5000 - 1 lpp.;
2. Fotogrāfijas no apsektās teritorijas - 2 lpp.

Atzinums sagatavots uz 11 lapām, no tām - 3 pielikumi uz 4 lapām.

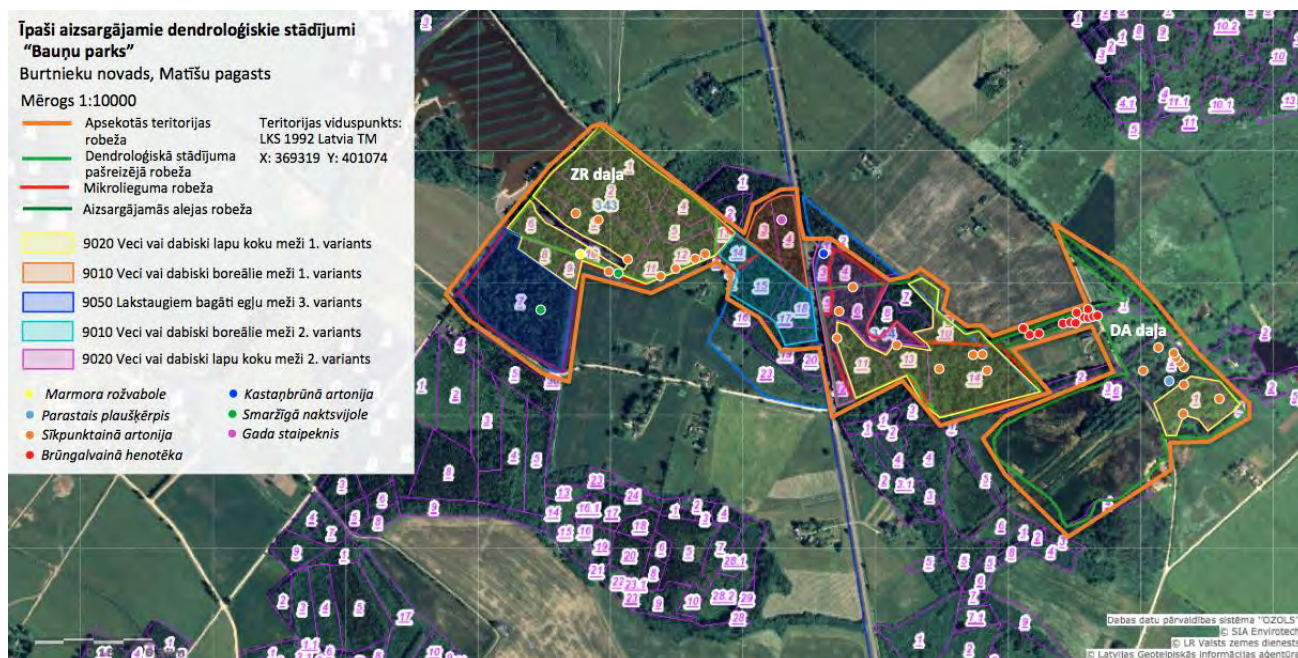
Atzinumu sagatavoja:

Sugu un biotopu jomas eksperte (sertifikāta Nr. 102) **Maija Medne**

(Tālrunis +371 26741537; e-pasts: majamedne@gmail.com)

Atzinuma MM102/13 Pielikums Nr. 1

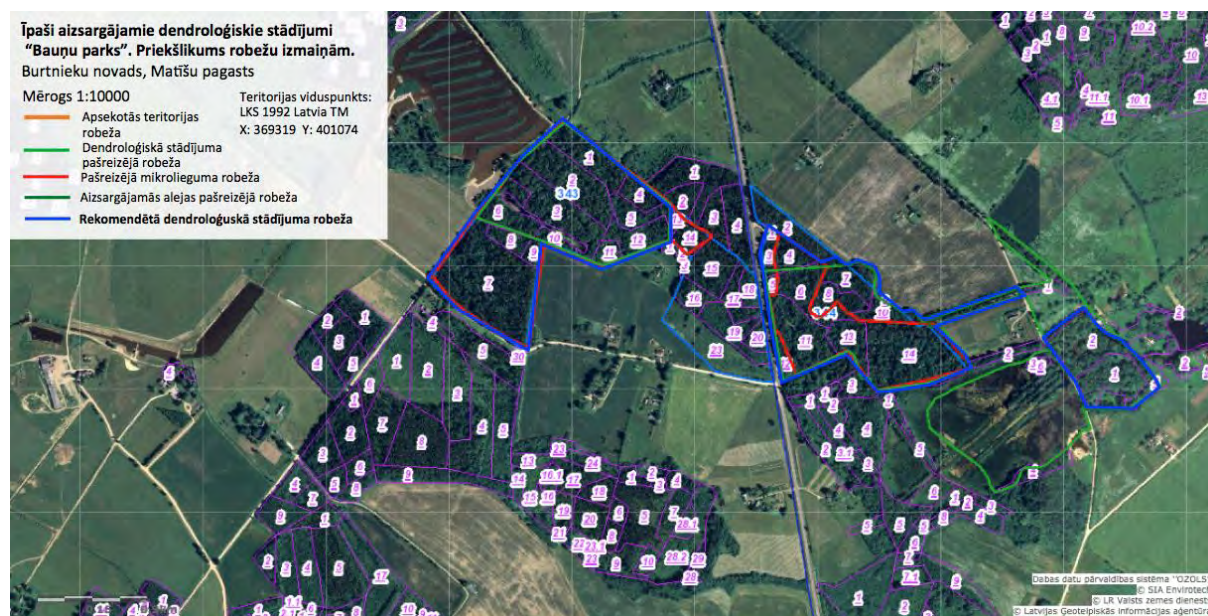
APSEKOTĀS TERITORIJAS KARTOSHĒMA 1:10 000

Kartoshēmu sagatavoja: Maija Medne _____

Atzinuma MM102/13 Pielikums Nr. 2

PRIEKŠLIKUMS DENDROLOĢISKĀ STĀDĪJUMA "BAUŅU PARKS" ROBEŽU IZMAIŅĀM KARTOSHĒMA 1:10000

Kartoshēmu sagatavoja: Maija Medne

Atzinuma MM102/13 Pielikums Nr. 3

FOTOGRĀFIJAS NO APSEKOTĀS TERITORIJAS

 1. attēls. Izgāzušies oši mežaudzē parka ZR daļā.	 2. attēls. Meitu diķis Bauņu parka ZR daļā.	 3. attēls. Bauņu parka izkoptā platlapju mežaudze DA daļā.
 4. attēls. Zemsedze ar platlapju atvasēm parka DA daļā.	 5. attēls. Iezīmēts un saglabāts riektkoka <i>Juglans spp.</i> sējenis parka DA daļā.	 6. attēls. Piemiņas akmens II Latviešu dziedāšanas svētkiem un izkopts laukums ap to.
 7. attēls. Bauņu muižas aleja ar lapeglēm.	 8. attēls. Bauņu dzirnavu ezers ar salām.	 9. attēls. Izkopts parks ar ozoliem pretim bijušajai Bauņu muižai.

Atzinuma MM102/11 Pielikuma Nr. 3 turpinājums.

FOTOGRĀFIJAS NO APSEKOTĀS TERITORIJAS

		
10. attēls. Izkopts parks ar nelielu dīķi pretim bijušajai Bauņu muižai.	11. attēls. Biotops 9020 Veci vai dabiski platlapju meži Bauņu parka A daļā.	12. attēls. Koku aleja, kas savieno bijušo Bauņu muižu ar autoceļu P16.
		
13. attēls. Biotops 9010 Veci vai dabiski boreāli meži 1. variants Bauņu parka ZR daļā, piegulošajā teritorijā.	14. attēls. Biotops 9010 Veci vai dabiski boreāli meži 2. variants Bauņu parka ZR daļā, piegulošajā teritorijā.	15. attēls. Biotops 9050 Sugām bagāti egļu meži, Bauņu parka ZR daļā, piegulošajā teritorijā.
		
16. attēls. Reti sastopama dabisku mežu speciālistu suga - parastā lazdupiepe <i>Dichomitus campestris</i>.	17. attēls. Dabiska meža struktūras biotopā 9020 Veci vai dabiski platlapju meži Bauņu parka ZR daļā, piegulošajā	18. attēls. Dabiska meža struktūras biotopā 9020 Veci vai dabiski platlapju meži Bauņu parka ZR daļā.

	teritorijā.	
--	-------------	--

Atzinuma MM102/13 Pielikuma Nr. 3 turpinājums.

FOTOGRĀFIJAS NO APSEKOTĀS TERITORIJAS

 19. attēls. Mirušās koksnes izvākšana parka DA daļā.	 20. attēls. Īpaši aizsargājama ķērpju suga - sīkpunktainā artonija <i>Arthonia byssace</i>.	 21. attēls. Parastā liepa, kurā atrodas marmora rožvabole <i>Liocola marmorata</i> ligzda parka ZR daļā.
 22. attēls. Īpaši aizsargājama ķērpju suga - brūngalvainā henotēka <i>Chaenotheca phaeocephala</i>.	 23. attēls. Īpaši aizsargājama ķērpju suga - parastais plaušķērpjis <i>Lobaria pulmonaria</i>.	 24. attēls. Dzeņu darbības pēdas - sakalts liepas stumbe Bauņu parka DA daļā.

25. attēls. Bauņupīte, ar izkoptu mežaudzi
krastos, teritorijas DA daļā.

26. attēls. Zaru kaudze izkoptajā parka
daļā pretim bijušajai Bauņu muižai.

27. attēls. Veci lazdu puduri biotopā 9050
Sugām bagāti egļu meži.